

دولت ایران فوراً بپردازد اکنون در صدد پیش نهاد نمودن دعوی دیگر برای سرقت ثانوی هستم و در مبلغیکه باید مطالبه شود مشغول تدقیق هستم

(نمره ۸۷)

تلگراف مستر اوپرون به سرادوار کری (واصله در ۷ نوامبر)
سن بطرز بورغ ۷ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۵ ذی قعدة
امروز مفاد تعایباتیرا که در ۶ نوامبر به سر جارج بارکلی داده اید بمسیو زاتوف تبلیغ نمودم مسیو زاتوف بعد از اظهار تشکر از اقدام شما گفت بمسیو بکلوسکی دستور العمل داده است که در پرتست بغض تعیین مستر لکفر برای مالیه تبریز معیت سر جارج بارکلی را اتخاذ نماید

(نمره ۸۸)

تلگراف سر جارج بارکلی بسرادوار کری (واصله در ۸ نوامبر)
طهران ۸ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۶ ذی قعدة ۱۳۲۹

(واقعه بین روس و ایران در موضوع اموال شعاع السلطنه)

مرحمت فرموده به تلگراف مورخه ۶ نوامبر از سن بطرز بورغ و تلگراف همان تاریخ من مراجعه به نمائید

وزیر مختار روس در جواب مراسله دولت ایران برای تقاضای انفصال جنرال قونسول روس آنچه مقتضی بود نوشته است جوابیکه دولت ایران در مقابل آن داده بود فقط اظهار اسف بود

از اینکه چرا بایستی آن مراسم عودت داده بشود اگر اظهارات دولت ایران در مقابل عودت یاد داشت همین بوده که نوشته بودند پس می‌توان مسئله را خاتمه پذیرفته فرض کرد

اشکال عمده مطالبه ترضیه و برداشته شدن زاندارم از اموال مزبور است

(نمره ۸۹)

مخبره سر جارج بارکلی بسر ادوارد کری (واصله در ۸ نوامبر) طهران ۸ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق غره ذیقعه

تعیین خزانه دار انگلیسی در تبریز - بر طبق تعلیمات مندرجه در تلگراف شهر حال شما من امروز عصر با مستر شوستر مذاکره نمودم او اظهار داشت که نهایت اشتیاقی را به ملاطفت با سفارت روس دارد و همیشه منظورش همین بوده ولی نمیتواند برخود هموار کند که بگذارد تمام پیشرفت در اصلاحات ایران لغو بشود و نیز عقیده او این بود که در محضر دولت انگلیس مشهور است که غرض دولت روس همین است چنانچه در مکتوب علنی خودش که برای طبع نوشته از این بابت و از بابت موانع موجوده در ایران اشاره نموده است

مشاریه اظهار داشت که مالیات آذربایجان بوضع ناهنجاری است چنانچه بجای وارد شدن عایدات از آنجا بر کز حکومت مرکزی مجبور است وجوهات بانجا بفرستد لکن در عایدات آذربایجان

بصیرت کامل دارد و انتخاب او برای آذربایجان ۴ ماه قبل شده و مصمم است که حتماً او را بمحل ماموریتش بفرستد و در موقع انتخاب لکفر هیچ استحضاری از ضد روس بودن او نداشته و بالاخره او مجبور است آلات کار خود را ازین عده خیلی قلیلی که باوتفویض شده انتخاب نماید

من تاکید بلیغ در احتمال وقوع مخاطره برای دولت ایران از ضدیت او با روس نمودم و سؤال نمودم بنظر او دولت ایران در مقابل پرتست روس چه روشی اتخاذ خواهد نمود مشار الیه جواب داد بنظر من " دولت ایران مثل مقصریکه منتظر بشود تا شخص قوی تری او را بدار بیاوزد تامل خواهند نمود " چنانچه در موضوع دعوی مندرجه در تلگراف ۶ شهر حال جن همین تامل را دارند

(نمره ۹۰)

تلگراف مستر اپرن به سرادوار دگری (واصله در ۸ نوامبر)

سن پترزبورغ ۸ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۶ ذیحجه ۱۳۲۹
وزیر امور خارجه موقتی بمن اطلاع میدهد که يك فوج مکمل (باتالیان) به تبریز اعزام شده این فوج بجای آنکه حالا در آنجا است و بواسطه عزیمت افرادی که مدت خدمتشان منقضی شده عده آن فوج خیلی قلیل شده برقرار خواهد شد و این تبدیل هیچ تغییری در ترتیب آنجا نمیدهد

(نمره ۹۱)

مکتوب سرادوار دگری سر جارج بارکلی

وزارت امون خارجه ۸ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۶ ذیقعدہ ۱۳۲۹

آقا... وزیر مختار ایران امروز از سر نیکلسن سؤال نمود که

آیا در باب اشکالاتیکه دولت روس در موضوع اشاع السلطنه پیش

آورده تقویق بدولت متبوعه او خواهیم نمود یا خیر

سر نیکلسن جواب داد که ما از این مسئله مسبوقیم و برای دولت

انگلیس خیلی مشکل است که در باب اختلافیکه مابین دولتین روس و ایران

جادث است مداخله نماید . او گفت سر جارج بارکلی کاملاً از این

قضیه مسبوق است و با وزیر مختار روس هم کمال خصوصیت را دارد

بنظر او ختم این نوع مسائل در محل خود بهتر است

(ای گری)

(نمره ۹۲)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۱۰ نوامبر)

طهران ۱۰ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۸ ذیقعدہ ۱۳۲۹

شرح ذیل مورخه ۹ نوامبر از شیراز رسیده :-

دیشب سرخه شیها به کاروانسرای چنار راهدار که در هشت

میلی طرف غربی شیراز واقع است و آذوقه برای قشون در آنجا

ذخیره شده و سه نفر سپاهی انگلیس به محافظت آن کاشته شده جمله

برده اند و تفنگچی های محلی بعد از زخمی نمودن یک نفر از آنها و

مقتول نمودن يك اسب آنها را عقب نشانده اند سپاهیان که در

مجادله شرکت نموده بودند در خواست از زیاد استعداد نموده اند چون
منتظر تجدید حمله هستند من گمان نمی کنم از زیاد استعداد آنها از
قشون انگلیس پسندیده باشد و شرح واقعه را به حکومت محلی اطلاع
داده و ترتیب یکمده مستحفظ ایرانی دیگر برای آنها داده شده
من اقدام قونسول مزبور را تصویب نموده ام

نمره ۹۳

تلگراف سرجارج بازگلی به سراد و اردگری (واصله در ۱۰ اکتبر)

طهران دهم نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۸ ذیحجه ۱۳۲۹

رجوع به تلگراف ۸ شهر حال من — دولت روس به مسیو
پکوسی تعلیمات داده است که فردا بدولت ایران اخطار بنماید که
اگر در ظرف چهل و هشت ساعت با تقاضاهای روس موافقت
نمایند تمام روابط با کابینه مقطوع خواهد بود و نیز بانها اخطار
بنماید که در صورت تمکین نمودن دولت ایران و قطع روابط دولت
روس هر نوع اقدامی را که برای حفظ منافع خودش لازم بداند
خواهد نمود

(نمره ۹۴)

تلگراف مستر ایرن به سراد و اردگری (واصله در ۱۰ اکتبر)

سن پترزبورغ ۱۰ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۸ ذیحجه ۱۳۲۹

(شرح مکتوب ذیل مورخه ۱۱ در ۱۰ نوامبر مخبره شده)

آقا — دیروز من بملاقات وزیر امور خارجه موقتی رفتم که
کسب اطلاعی در باب واقعه اخیره بین روس و ایران بنمایم در ملاقات

۶ شهر حال که در تلگراف همان تاریخ خودم اطلاع داده بودم مسیو زاتوف هیچ ذکری از تقاضای ترضیه نمودن وزیر مختار روس برای توهین اجزای قونسولگری روس ننموده بود و دیروز از مندرجات تلگراف اخیر سر جارج بارکلی در اینموضوع هنوز مستحضر نبودم من فقط در اخبار تلگرافی ملاحظه نموده بودم که اختلاف بین دولتین اهمیت حاصل نموده

اکنون مسیو زاتوف به من اطلاع میدهد که وزیر مختار روس مسیو پکلووسکی سه فقره تقاضای ذیل را شفاهاً از دولت ایران نموده : —

دولت ایران در اعاده مراسم خودشان که در باب تقاضای انفصال جنرال قونسول روس نوشته بودند رضایت داشته باشند و وزیر امور خارجه ایران باید از توهینی که زاندارم‌های ایرانی بصاحب منصب قونسولگری روس وارد نموده بودند اظهار تاسف بنماید و اخیراً زاندارم‌ها از منزل شعاع السلطنه (که موضوع بحث بوده) بر داشته بشوند و قزاق ایرانی بجای آنها کاشته بشود .

ظاهراً دولت ایران شق اول را که اعاده مراسم خودشان بوده قبول نموده اند اگر چه اظهار داشته بودند که از عمل مسیو پکلووسکی در اعاده آن متناسفند ولی دو فقره دعوی دیگر را رد نموده اظهار داشته بودند که بدایتاً باید طرفین رسیدگی متفق در اینباب بنمایند .

در باب توهین مسیو زاتوف توضیح نمود که دولت روس

متشکی است که ژاندارمها تفك خودشان را بطرف دو نفر صاحب منصب قونسولگری روس که از جلو منزل شعاع السلطنه عبور میکرده اند نشانه نموده اند این واقعه را دو نفر از اجزاء و يك نفر صاحب منصب روسی که حاضر بوده روایت کرده اند فقط شهود دیگری که بتوان اقامه نمود خود ژاندارم ها هستند لهذا بیانات اجزاء قونسولگری در این باب باید پذیرفته شود . مسیو زاتوف اظهار داشت که مسیو بکلوسی از جوابی که دولت ایران در باب تقاضای او داده بودند دولت اعلیحضرت امپراطوری را مستحضر نموده و بنا بر این باو دستور العمل داده شده که همان تقاضا را مکتوباً بدولت ایران پیش نهاد بنماید و جواب فوری بخواهد و بمحتمل در همین روز که ما گفتگو می کنیم این دستور را مسیو بکلوسی بموقع اجرا گذارده باشد و باضافه باو تعلیمات داده شده که اگر در عرض دو روز جواب مطلوب باو نرسد باید بدولت ایران اخطار نماید که روابط خودشان با آنها قطع است و دولت روس اقداماتی را که لازم بداند خواهد نمود . مسیو زاتوف محرمانه به من اطلاع داد که اقداماتی که در صورت لزوم دولت روس مصمم است بنماید اعزام یکعده قشون روسی مقدماتاً بقزوین است که اگر لازم بشود مسیو بکلوسی یکدسته از آنها به طهران احضار بنماید که ژاندارم را جبراً از منزل شعاع السلطنه حرکت داده بجای آنها قزاق ایرانی بگذارند و بعد بقزوین مراجعت

نمایند

من در مقابل بیانات میو ترانوف چیزی بجز اینکه من کن
میکنم دولت ایران نمکین بنماید اظهار می نمودم
(امضاً هوک اپرن)

(نمره ۹۵)

تدگراف سراد واردگری به سر جارج بارکلی

وزارت امور خارجه ۱۰ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۸ ذیحده ۱۳۲۹
رجوع به تدگراف ۸ نوامبر شما — محتمل است اگر شوستر
بجای مخالفت با سفارت روس معاضدت بنماید موافقی در کار خود
نه بیند

در باب مستر لاکس اگر دولت روس از دولت ایران تقاضا
بنماید که تعیین او را تجویز نه نمایند شما بدولت ایران نصیحت کنید
که با این درخواست دولت روس موافقت بنماید دولت ایران از
این عمل انتفاع حاصل خواهند نمود چونکه اگر استنکاف بورزند
محتمل است دولت روس اقدامات برای حفظ منافع خودش در
ایران ننماید

(نمره ۹۶)

تدگراف سر جارج بارکلی به سراد واردگری (واصله در ۱۱ نوامبر)

تهران ۱۱ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۹ ذیحده ۱۳۲۹

از دیدار استعداد قونسولگریها — جنرال قونسول بوشهر اطلاع

میدهد قسمت ثانی قشون که از هندوستان تجهیز شده مشغول پیاده شدن از کشتی هستند

(نمره ۹۷)

تلگراف سرچارچ باکلی به سرادوار دگری (واصله در ۱۲ نوامبر)
طهران تاریخ ۱۲ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۰ ذیحجه ۱۳۲۹
استکس استداغا دارد تلگراف ذیل را بوزیر هندوستان
برسانید : —

« امتناع حکومت هندوستان از قبول استعفای من به من ابلاغ شده این ابلاغ من را دوچار مشکلات نموده باین معنی که من مخیر شده ام آنرا این در شق یکی را انتخاب بنمائیم که یا اوامر دولت انگلیس را محل اعتنا قرار ندهم یا اعتبارات خردم را در باب شرایطی که دولت انگلیس رسماً مقرر داشته زایل بدارم (به تلگراف وزارت خارجه مورخه ۲۱ ژویه مراجعه شود)

من با کمال احترام و نهایت آرزو مندی از دولت انگلیس استداغا میکنم که در اراده خود تجدید نظر فرموده و به من اجازه بدهند که مستعفی شوم من تا حال با کمال دیانت رفتار نموده ام و محذور آئیکه برای من پیش آمده به چه وجه عمدی نیست «

در بنجم نوامبر تلگرافی از حکومت هندوستان به من رسید مبنی بر اینکه نمیتوانند استعفای استکس را بپذیرند چونکه دولت انگلیس نمیتواند تصریح بکند که اعلیحضرت پادشاه استعفای صاحب

منصبی را قبول بنماید که فقط برای دخول به استخدام دولت خارجی مستعفی میشود و استعفای او هم بالعین برای منافع دولت انگلیس مضر است. من این شرح را به استکس ابلاغ نموده و اضافه بنا به تقاضای حکومت هندوستان او تکلیف نمودم که به اسرع وقت باید به سمیلا رفته و در آنجا بصاحب‌مناصبان مدیره ملحق بشود. از انوقت تا بحال هم کراراً او تأکید نموده‌ام که از طهران حرکت نماید و بی‌کلام من مؤثر واقع نشده. بملاحظه اینکه محتمل است برای ترد نمودن ژاندارم شوستر در صورت تمکین نمودن دولت ایران به تقاضای دولت روس قوه قهریه بکار برده بشود مسئله‌جانب اهمیت کالی خواهد شد چونکه اگر استکس در اطاعت از امر ما قصور بنماید و داخل استخدام دولت ایران بشود ممکن است در هر محاصمه که بین قزاق روسی و ژاندارم شوستر واقع بشود استکس هم دخیل باشد.

(نمره ۹۸)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرانواردگری (واصله در ۱۲ نوامبر)
 طهران ۱۲ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۰ ذیحجه ۱۳۲۹
 وزیر داخله مستعفی شد باقی مانده کابینه مرکب است از
 رئیس الوزراه و وزیر امور خارجه

(نمره ۹۹)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرانواردگری (واصله در ۱۲ نوامبر)

طهران ۱۲ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۰ ذیحجه ۱۳۲۹
نایب السلطنه امروز به مجلس اظهار داشته که او در صدد تقاضای
دوماه مرخصی است

(نمره ۱۰۰)

تلگراف سرجنرال بارکلی بسرا دوارد کری (واصله در ۱۲ نوامبر)
طهران ۱۲ نوامبر ۱۹۱۱
دیروز مجلس به شوستر اجازه داده که ده نفر آمریکایی دیگر
برای استخدام مالیه کمترت بنماید

(نمره ۱۰۱)

تلگراف مستر اپرن به سرا دوارد کری (واصله در ۱۳ نوامبر)
سن پترزبورگ ۱۳ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۱ ذی قعدة ۱۳۲۹ .
(شرح مکتوب ذیل مورخه ۱۴ نوامبر در ۱۳ بخابره شده)
آقا — با کمال افتخار ترجمه لایحه رسمی را که در موضوع واقعه
حدیده بین ایران و روس در طهران و اقدامات دولت روس در
این باب برای درج در روز نامه ترقیم شده لفاً ارسال میدارم .
(هوک اپرن)

(ضمیمه نمره ۱۰۱)

(ترجمه لایحه رسمی به جریده روس)

۱۳ نوامبر ۱۹۱۱

اداره اخبارات رسمی در باب مخاصمه با دولت ایران شرح ذیل را

اعلام میدارد

این منازعه از اقدامات دولت ایران در ضبط اموال بعضی از متابعین شاه سابق محمد علی میرزا بالا اختصاص شعاع السلطنه برادر او حادث شد دولت ایران از قصد خودش در باب ضبط اموال بعضی از مرتجعین که با شاه مخلوع در مجادله با دولت معیت نموده بودند بسفارت روس اطلاع داد و سفارت روس هم بدون اظهار هیچ نوع مخالفتی با این امر دولت ایران را متذکر نمود که منافع اتباع روس که ممکن است در این ضمن ها با مالکین اموال ارباباخی داشته باشد باید بوجه صحیحی حفظ بشود .

چند روز بعد حسب الامر مرکان شوشتر مستشار خزانه يك دسته از ژاندارمهائی که خود از بتازکی تاسیس نموده وارد منزل شعاع السلطنه شدند محل مزبور هم بخواهش سفیر کبیر عثمانی سپرده به مستحفظین قزاق ایرانی شده بود از این رو مستفاد میشود که شعاع السلطنه تبعه عثمانی بوده .

چندین نفر صاحب منصب و اجزاء هم با ژاندارم برای بر داشتن ثبت ما يملک شاهزاده مزبور وارد شدند .

دولت ایران لازم نشمرده بود که قبیل از وقت جنرال قونسول ما مقیم طهران را از این مقدمه مسبوق نماید در صورتیکه وظیفه مستقیم قونسول مزبور حفظ منافع اتباع روس است .

اتفاقا جنرال قونسول از این رفتار ژاندارم مستحضر شد او

مسبق بود که شاهزاده مزبور بانك استقراضی روس مدیون است و وثیقه جز اموال شعاع السلطنه در مقابل نیست خود را مجبور دید که از اجزای خودش برای حفظ منافع اتباع روس و بانك منزل و املاک شاهزاده بکمارد و بانها دستور داده بود که اصرار در ترد نمودن ژاندارم از آنجا بنمایند تا زمانی که تأمینات لازمه برای مطالبات اتباع روس از دولت ایران تحصیل بشود بجزرد و رود مأمورین قونسولگری که عده فلیبی قزاق روسی هم همراه داشتند ژاندارم شریستر حرکت داده شد و قزاق ایرانی بجای آنها منصوب گردید .

شوستر که ملاحظه نمود در روابط خودش با سفارت روس در این مقدمه حبط کرده معاون خودش را نزد جنرال قونسول فرستاده و حکم ضبط اموال را در آنوقت ارائه داد که بنا بعقیده جنرال قونسول معاون مزبور هم خیلی با مناعت رفتار نموده بود . معذات قبل از ختم مذاکره پنجستانوف با نماینده شوستر خبر ناو رسید که متجاوز از صد نفر ژاندارم ایرانی مجدداً داخل خانه شاهزاده مزبور شده قزاقهای ایرانی را خلع اسلحه نموده و بیرون کرده اند بعد از آن همینکه بطرف دهیله برات صاحبمنصبان جنرال قونسولگری رجعت به محل خود (که مقابل منزل شعاع السلطنه واقع است) می نموده اند دیده اند مقداری ژاندارم در بالاخانه روی سر در خانه شعاع السلطنه هستند و تفنگهای خودشان را

بطرف آنها نشانه نموده اند که آتش بدهند ولی اتفاقاً يك صاحب منصب قزاق ایرانی رسیده و آنها را ممانعت نموده بود (صاحب منصبان صراحة ادای کتبه « حاضر باش » و صدای پر شدن تفنگ را شنیده بودند) اینکه اظهار شده ژاندارمها نشناخته اند یکی قراول میروند قبول نشدنی است چون هر دو صاحب منصب لباس رسمی پوشیده بودند و کاملاً معروفیت محلی هم دارند .

مع هذا بر خلاف تمام واقعات دولت ایران از سفارت امپراطوری تقاضای انفصال پختیا نوف جنرال قونسول و دو نفر صاحب منصب مذکور را نموده بود و این تقاضا مکتوباً بوسیله دو طغرا یاد داشت متعاقب یکدیگر هم شده بود .

پس از تدقیق در این واقعه دولت روس صحت عمل جنرال قونسول و صاحب منصبان قونسولگری را تصدیق نموده از طرف دیگر این رفتار محاصمانه که مخالف روابط و داد بین دولتین است نه فقط از طرف ژاندرمهای ایرانی در تحت شوستر بوده بلکه از طرف خود دولت ایران هم بوده در این موضوع همین قدر بس است بیان کنم فرستادن صد نفر ژاندارم بمنزل شعاع السلطنه قبل از خاتمه پذیرفتن مذاکره با جنرال قونسول (مثل اینکه مجادله با مامورین نظامی قونسول ما را پیش بینی نموده باشند) و بقوه قهریه ترد نمودن قزاقان ایرانی را ~~که~~ صاحب منصبان قونسول خانه بمحافظت آنجا گشته بودند و بالا اختصاص قراول

رفتن ژاندارمه ها تفنگ های خود را بطرف صاحبمنصبان ما و ارسال وزیر امور خارجه ایران دوقمره یادداشت فوق الذکر را دولت روس این رفتار مامورین ایرانی و رفتار خوده دولت ایران را نسبت بمقام روس کاملاً تحمل ناپذیر میدانند و بوزیر مختار اعلیحضرت امپراطوری تعالیمات داده شد که مسئله را بطریق دوستانه شفاهاً به وزیر امور خارجه ایران پیش نهاد نموده هر دو یادداشت را عودت داده و مراتب ذیل را خواستار شود :-

(۱) نصب نمودن قزاق ایرانی بجای ژاندارم در منزل و سایر علاقه شعاع الساعنه تا زمانیکه در باب منافع بانک ما و اتباع روس راجع باموال شاهزاده تأمینات حاصل شود .

(۲) برای سوء رفتاریکه از طرف ایرانیان نسبت بصاحبمنصبان جنرال قونسولگری شده تقدیم ترضیه شود .

علیهذا دولت ایران توضیحات وزیر مختار را رد نموده و تقیهٔ پیش نهاد نمودند که در باب رفتار صاحبمنصبان جنرال قونسولگری تحقیقات مشترک الطرفین بعمل بیاید که خود با لطمع قطعاً پذیرفته نشدنی است چونکه دولت اعلیحضرت امپراطوری با شخصی میتواند تشخیص صحت و خلاف احکام یا اقدامات صاحب منصبان خود را بدهد .

باین لحاظ بوزیر مختار روس تعالیمات داده شد که همان تقاضاها را کتیباً بدولت ایران پیش نهاد نموده و اخطار نماید که چنانچه

دولت ایران تمکین به آن ننماید سفیر روابط با کابینه طهران را قطع خواهد نمود و دولت روس داخل در اقداماتی که برای حفظ منافع خودش لازم باشد خواهد شد . بموجب تلگراف واصله باز پکالوسکی کزایل وزیر مختار یاد داشتی در این باب در ۱۱ نوامبر بانضمام اخطار مزبور بوزیر امور خارجه ایران پیش نهاد شده .

(نمره ۱۰۲)

تلگراف مستر ایرن برادوار کری (واصله در ۱۳ نوامبر)

سن پترزبورغ ۱۳ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۱ ذیحجه ۱۳۲۹ .

شرح مکتوب ذیل مورخه ۱۴ نوامبر در ۱۳ مخبره شده

آقا — در ملاقات دیروز من با وزیر امور خارجه موقتی در ضمن صحبت آن جناب اظهار داشت که پس از مدافه در سوء رفتار اخیر مستر شوستر با این وضع مشکلی که در ایران جاری است هیچ پیشرفتی نمی توان فرض کرد اعمال اخیره مستر شوستر که آن جناب اظهار مینمود امتناع نمودن او از قبول سفارشات سرچارج بارکلی در باب نسخ انتخاب مستر لکفر به پیشکاری خزانه تبریز است و روشیکه او در باب مستاجرین روس در ایران تعقیب نموده آنچه من از مسیو تراتف استدراله نمودم بتازگی خزانه دار کل اعلانی خطاب بمستاجرین و رهن داران روسی نشر نموده که اعم از اینکه اجاره یا رهن املاک از دولت ایران یا افراد مردم باشد باید بالتمام باو اراز بشود و الا دولت ایران آنها را از درجه اعتبار

ساقط میداند باین ترتیب تجاهل نمودن مستر شوستر جنرال فونسول
گری روس را مخالف با تمام تاسیسات مستقره در ایران است .
(هوک اپرن)

(نمره ۱۰۳)

مکتوب سرادوار گری به مستر اپرن
وزارت امور خارجه ۱۳ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۱ ذیحده ۱۳۲۹ .
آقا — امروز مسیو واتر در باب التیسام روس بایران
به سر نیکلسن اطلاعاتا مذاکره نموده ما قبلا از این معنی استحضار
داشتیم فقط اظهاریکه سر نیکلسن داشت این بود که از لزوم همچو
اقدامی متاسف است و امیدوار است که قشون روس در قزوین
خواهند ماند و بهرچوچه قشون وارد طهران نخواهد شد .
مسیو واتر جواب داد هیچ قشون بطهران نخواهد رفت
مگر اینکه وزیر مختار روس حضور آن را برای حفظ سفارت
کاملا لازم بداند مدتی که بدوات ایران مهلت داده شده امشب
منتظی خواهد شد . (ای گری)

(نمره ۱۰۴)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوار گری (واصله در ۱۴ نوامبر)
طهران ۱۴ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۲ ذیحده ۱۳۲۹ .
رجوع بتلگراف ۱۲ نوامبر من در باب کابینه ایران .
رئیس الوزراء و وزیر امور خارجه هم استعفا داده اند ولی مداخله

در امور دارند اوضاع بیشتر از همیشه منقلب است مجاهدات در تجدید تعیین کابینه ثمری بخشیده .

(نمره ۱۰۵)

تلگراف سرچارچ بارکلی بسراوار کری (واسله در ۱۴ نوامبر .

طهران ۱۴ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۲ ذیحجه ۱۳۲۹ .

واقعه ایران و روس — بتلگراف ۱۰ شهر حال من مراجعه

نمائید . دیشب تاموقع انقضای ۴۸-ساعت مدت التیام جرابی از

دولت ایران بسفارت روس نرسید ولی وزیر مختار روس در یاد داشت

خودش بدولت ایران تعیین موعده معین نموده بود .

من مجدداً تمکین بقاضای روس را تاکید نموده ام ولی هر نوع

مخالفتی در قبول بر داشتن ژاندارم خزانه از منزل شعاع السلطنه

راجع بنفوذ شوستر است اما در باب تقاضای دیار آنچه بر من

مشهود است مشکل است وزیری پیدا بشود حکه قبول تقدیم

معذرت بناید .

(نمره ۱۰۶)

تلگراف سرچارچ بارکلی بسراوار کری (واسله در ۱۴ نوامبر)

طهران ۱۴ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۲ ذیحجه ۱۳۲۹

دسته اولی قشون که مرکب از ۲ اسکادرن سوار هندی است

بدون آسیبی وارد شیراز شدند .

(نمره ۱۰۷)

تلگراف سرچارج بارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۱۴ نوامبر)

طهران ۱۴ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۲ ذی‌قعدة ۱۳۲۹

در باب دسته سپاهی مقیم شیراز ~~که~~ مرخص شده اند .

رجوع بتلگراف مورخه ۲۲ اکتبر من بنامید .

باحتفاظ وضع مغشوش جاده بین کازرون و بوشهر جبرال قونسول

انگلیس مقیم بوشهر صلاح نمیداند که يك عده قلیلی سپاهی بستنهائی

از کازرون بوشهر مسافرت بنمایند مشار الیه پیش نهاد نموده که

يك دسته قشون فرستاده شود در کازرون با سپاهیان تلاق شوند و

آنها را تا بوشهر مشایعت بنمایند من او را مختار نمودم هر عده

سواریکه لازم میدانند بفرستند .

(نمره ۱۰۸)

تلگراف متر ایرن به سرادوار دگری (واصله در ۱۴ نوامبر)

(شرح مکتوب ذیل مورخه ۱۵ نوامبر در ۱۴ مخبره شده)

سن بطرز بورغ ۱۴ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۲ ذی قعدة ۱۳۲۹

در ذیل تلگراف دهم شهر جاری خودم با کمال افتخار اطلاع

میدهم دیروز عصر وزیر امور خارجه موقتی را ملاقات نموده ~~که~~

سؤال بنمایم جوایی از طرف دولت ایران در باب مراسله مورخه

۱۱ شهر حال میسو پکوسکی داده شده است یا خیر ؟ میسو

نراتوف اظهار داشت که هنوز خبری از میسو پکوسکی نرسیده و

اگر خبر مطلوبی تا فردا صبح نرسد دولت روس شروع بعملیات خواهد نمود .

در جریده امروز تلگرافی دیده بودم که حاوی استعفای نایب السلطنه و وزرای ایران بمناسبت مراسم دولتی روس بود من رجوع باین خبر نموده و به مسیو زاتوف اظهار داشتم اگر چه من کاملاً تصدیق دارم که این مسئله حاضره راجع بروس است ولی از طریق غیر مستقیم متوجه بدولت انگلیس هم میشود (آنجناب صمیمانه قبول نمود) لهذا من ذیحق خواهم بود بان جناب پیش نهاد بنمایم که هر گاه بواسطه استعفای هیئت دولت تمکین فوری بتقاضای روس اساساً برای ایران غیر ممکن باشد برای دولت روس کریمانه تر خواهد بود که عوض شروع با اقدامات وقت معینی را عین بنمایند — مثلاً يك هفته — صكه در عرض آن مدت تقاضاهای مزبور را دولت ایران قبول بنماید ،

مسیو زاتوف جواب داد که او بکلی مطمئن است از این تاخیر نتیجه حاصل نخواهد شد واضح است که استعفای وزرای ایران فقط يك نوع حربه برای طرفه از تمکین بتقاضای روس بوده و هر وزرای دیگری که در انقضای يك هفته بمانند اینها برقرار باشند بجهت همین طرفه از تمکین بتقاضای عین این عمل را خواهند نمود .

او نیز اظهار داشت اگر دولت روس شروع با اقدامات منظوره بنماید

همان تعهداتی که سابقاً در باب ایران با دولت انگلیس نموده بود حال هم بر قرار خواهد داشت و بتوسط سفیر کبیر دولت روس مقیم لندن همان قسم اطمینانها بیکه در وحله گذشته در باب اعزام قشون روس بهزورین داده بودند حال هم بشما خواهند داد .
(هوک اِرن)

(نمره ۱۰۹)

تلگراف سرادواردگری به متر اِرن

وزارت امور خارجه ۱۴ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۲ ذیحده ۱۳۲۹ .
شکایت روس بصد اعمال شوستر چنانچه در تلگراف دیروز خودتان راپرت داده اید ظاهراً مبنای بهتر از موضوع اموال شعاع السلطنه دارد استدراک از حقیقتی که بدست من آمده منرا در آنباب متمایل می نماید که تصور بکنم يك سوء تفاهمی شده است شما بوزیر امور خارجه بگوئید من کاملاً تصدیق دارم که دولت روس از نقطه نظر بیکه در این مسئله اتخاذ نموده نمی تواند صرف نظر بشماید ولی اشکال واقعی علی الظاهر روش شوستر نه ضد پلتیسک روس در شمال ایران است و من کآن میکنم دولت روس بصد این روش دعوی آشکار بنماید آیا دولت روس نمی تواند شکایت خود را بصد شوستر در تحت يك تقاضای رسمی پیش نهاد بنمایند .
شما باید وزیر امور خارجه را مستحضر بنمائید که امیدواری

صمیمی من این است که دولت روس در باب مقاصد خودشان از آنچه کنت بن کندرف بن اطمینان داده است تجاوز نخواهند کرد. باین معنی که اعزام قشون را بقزوین محدود نموده و هیچ قشون بطهران نفرستند مگر اینکه وزیر مختار روس برای محافظت سفارت لازم داشته باشد جای نهایت تامل خواهد بود اگر اختلال بدرجه جاب اهمیت بنماید بلکه منجر بیک تصرف دولت روس و اضمحلال دولت ایران بشود .

(نمره ۱۱۰)

تلگراف سرخارچ بارکلی به سرادواردگری (واصله در ۱۵ نوامبر .

طهران ۱۵ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۳ ذیحده ۱۳۲۹

واقعه روس و ایران — دیشب بسفارت روس دستور العمل رسیده است که روابط با کابینه را (اگر کابینه بر قرار باشد) قطع بنماید و پس از آن یکدسته از قشون روس بقزوین اعزام خواهد شد .

امروز صبح مسیو بکلوسکی تلگرافی بدوات متبوعه خود نموده مبنی براینکه هنوز کابینه تشکیل نشده ولی اگر بعد از تشکیل کابینه جدید فوراً بتقاضای روس تمکین نمایند روابط را قطع خواهد نمود او نیز تلگراف نموده است که بعقیده او اگر بواسطه اعزام قشون بقزوین اثری در تمکین بتقاضای روس حاصل نشد لازم خواهد بود که دو هزار نفر بطهران فرستاده شود تا حصول مقصود متحتم بشود

و برای اینکه عده دیگری سریع الوصول بشد دو هزار نفر قشون احتیاطی هم در قزوین لازم خواهد بود ژاندارمه خزانه در موقع لزوم بیش از ۳۵۰ نفر نمی تواند مهیا بشوند ولی من ازان میترسم که عده قشونیکه اعزام میشود باید اینقدر زیاد باشد که در صورت امتناع دولت ایران از تمکین و وقوع خرابی امید مجادله نمودن با قشون ما برای دولت ایران باقی نماند و بلکه خیال طرفیت با آنرا هم بخود راه ندهند

(نمره ۱۱۱)

تلگراف سرچارچ بارکلی بسراودگری (واسه در ۱۵ نوامبر)
طهران ۱۵ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۳ ذیحجه ۱۳۲۹
قونسول انگلیس از شیراز خبر میدهد که (کرنل و کلاس) مصمم است با ۲۲۰ نفر قشون به آباده برود ۱۲۰ نفر از آنها را از آنجا باصفهان بفرستد و بقیه بمنزله متحفظ باتفاق خانم رس بشیراز مراجعت نمایند

من این قصد کرنل و کلاس را تصویب نمودم

(نمره ۱۱۲)

تلگراف مستر اپرن به سر ادوارد کری (واسه در ۱۵ نوامبر)
سن پترزبورگ ۱۵ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۳ ذیحجه ۱۳۲۹
(شرح مکتوب ذیل مورخه ۱۵ نوامبر تلگرافا مخبره شده)
امروز ملاقات دیگری با وزیر امور خارجه موقتی نمودم و بن

اطلاع داد مسیو پکلووسکی خبر داده است که رئیس الوزرای ایران و وزیر امور خارجه مستعفی شده اند و محاله هیچ احتمال نمکین به تقاضای روس نمیرود. مسیو زراتوف اظهار داشت بدین لحاظ عقیده شخص او این است که دولت روس باید شروع به عملیات بنماید. من مؤکداً از آن جناب درخواست نمودم که يك مدت قلیل دیگری بدولت ایران مهلت بدهد.

من پیش نهاد نمودم دولت روس ممکن است اظهار بنماید که نظر باستعفای وزرای ایران اقدامات سریع در عملیات منظوره نخواهد نمود ولی مثلاً سه روز مهلت خواهد داد که در عرض آن دولت ایران بتواند استرضای لازمه را بعمل بیاورد. من اصرار نمودم که اگر دولت روس باین طریق عمل بنماید وسیله بهتری برای اقدامات مجدانه من بعد خود در صورت اجبار خواهد داشت. والا دولت روس متهم خواهد شد که این فقدان موقتی هیئت دولت ایران را برای مداخله قهری در ایران مغفتم شمرده.

در این موضوع مسیو زراتوف پیش نهاد من را در باب بکلی تاخیر رد نمود بدون دادن جواب مقطوعی اظهار نمود امیدوار است که بتواند همین روش را تعقیب بنماید ولی گفت که الحال ۵ روز از زمان پیش نهاد یادداشت دولت روس گذشته است و اگر دولت روس راضی به

تاخیر زیادتر بشود لازم است که به تقاضاهای خود هم بیفزاید. بنظر آن جناب همچو میامد که تقاضای دیگری پیش نهاد بنماید مبنی

براینکه صاحب منصبان مسؤل این عمل ژاندارمه بانضمام مستر شوستر که آنها در تحت فرمان او هستند منفصل بشوند
آن جناب گفت این خیالی است که باید در آن تدقیق بنماید
(هوک ابرن)

(نمره ۱۱۳)

تلگراف مستر ابرن به سر ادوارد کری (واسله در ۱۵ نوامبر)
سن یغرزبورغ ۱۵ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۳ ذیحجه ۱۳۲۹
چنانچه در تلگراف ۱۴ نوامبر خودتان دستور العمل داده بودید
بامسیو تراتوف مذاکره نمودم
آن جناب توضیح نمود که دولت روس تخلیه خانه مایه النزاع را از
ژاندارمه بکلی لازم می شمارد در موقع تصرف اموال ژاندارمه ها
قزاقها را خلع اسلحه نموده بودند و بعد از آن صاحب منصبان
قونسولگری روس را تهدید نموده بودند بنا بر این ترد آنها
از انجا از فرائض قطعی دولت روس است و برای این مسئله مخصوص
در صورت لزوم يك دسته قشون از قزوین بطهران اعزام خواهد
شد در باب پیش نهاد شما که دولت روس شکایت رسمی بصد
شوستر بنماید مسیو تراتوف اظهار داشت که نثار بيك نصيحته رسمی
برای دولت روس مشکل است که بصد تعیینات از قبیل تعیین مسیو
لکفر به تبریز شکایت بنماید چونکه يك همچو تقاضائی دال بر مداخله
روس در امورات داخلی ایران خواهد بود

بهر صورت آن جناب عجمه در فکر این است که آیا برای انفصال شوستر
بمناسبت مسؤل قرار دادن خزانهدار کل را برای اعمال زاندارمه خودش
میتواند تقاضائی بنماید یا خیر (بتاکراف قبل از این من مورخه
امروز مراجعه نمائید)

واضح است که در موضوع اموال ضبطی شعاع السلطنه و هن کلی
بمقامات دولت روس وارد آمده است تا یکدرجه از بابت مجادله بین
زاندارم و قزاق از طرفی و از طرف دیگر کشمکش بین شوستر و
جنرال قونسولگری روس

(نمره ۱۱۴)

مراسله مستر ابرن به سر ادوارد کری (واسله در ۱۶ نوامبر)
سن پترزبورغ ۱۲ نوامبر مطابق ۲۰ ذیحده ۱۳۲۹
آقای باکال افتخار سواد شرحی را که وزیر امور خارجه موقتی
بمن نوشته و مبنی باضائه نمودن مسیحیظاین قونسولگری روس در
استرآباد و پیش نهاد مراسله ایستکه وزیر مختار روس در موضوع
واتمه جدید در طبران بدولت ایران نموده است ائماً ارسال میدارم
(هوت ابرن)

(ضمیمه نمره ۱۱۴)

(سواد مکتوب مسیو نراتوف به مستر ابرن)

سن پترزبورغ ۱۲ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۰ ذیحده ۱۳۲۹
دوست مکرم مستر ابرن - کان میکنم باید بشما اطلاع بدهم که

نظر بدست قضاوت و یغما اینکه ترکانهها بعد از غلبه محمد علی شاه بر
یکسره از اردوی دولت ایران در حوالی استرآباد کشته بودند و در
واقع جان و مال اتباع روس در آن نواحی و خود شهر بواسطه
تخویف آن وحشیان ایلیاتی در خطر است ما ۴۰۰ نفر قزاق بعد
مستحقین قونسولگری استرآباد خودمان باضمام دو توپ
مسلسل افزودیم

الآن تلگرافی از بکلوسی رسیده که مراسم رسمی در باب اختتام
واقعه مابیه النزاع دیروز ۱۱ نوامبر بدولت ایران پیش نهاد شده
(مخلص شما نراتوف)

(نمره ۱۱۵)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۱۶ نوامبر)
طهران ۱۶ نوامبر مطابق ۲۴ ذیحده ۱۳۲۹

از قرار مسموع رئیس الوزرا قبل از استعنائی خودش بشوستر دستور
العمل داده که ژاندارم را از اموال مابیه النزاع بردارد و شوستر جواب
دادد است چون حکم تصرف اموال که بر طبق آن عمل شده بامضای
تمام وزراء بوده تا حکم دست برداشتن هم بهمان طریق بامضای
تمام وزراء باو نرسد از اجرای این حکم امتناع خواهد داشت

(نمره ۱۱۶)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۱۶ نوامبر)
طهران ۱۶ نوامبر مطابق ۲۴ ذیحده ۱۳۲۹

روابط روس و ایران - بتلگراف امروز صبح من مراجعه شود -
 از قرار مسموع رئیس الوزراء حکم خود را بشوستر در باب برداشتن
 ژاندارم خزانه تکرار نموده این حکم بساخشی صادر شده که
 معلوم بدارد هنوز رئیس الوزراء بمنند خود برقرار است و این
 مناسبت با فقدان کابینه حکم شخصی او به تنهایی کافی باشد
 (نمره ۱۱۷)

تلگراف مستر این به سرادوار دگری (واصله در ۱۶ نوامبر)
 سن پترزبورگ ۱۶ نوامبر مطابق ۲۴ ذیحجه ۱۳۲۹
 رجوع به تلگراف ۱۵ نوامبر من - اگر دولت روس تقاضای
 جدید دیگری برای انفصال شوستر بر سایر تقاضاهای خود بیفزاید
 کان میکنم در امتناع ایران از تمکین زیادتر احتمال برود و متعاقبان
 اعزام قشون روس خیلی زودتر بوقوع برسد بنا بر این من
 مسبو زاتوف نوشته‌ام که بعقیده شخص من در این موقع اضافه
 نه نمودن همچو تقاضائی اولی است

(نمره ۱۱۸)

تلگراف سرادوار دگری به سر جارج بارکلی
 وزارت خارجه ۱۶ نوامبر مطابق ۲۴ ذیحجه ۱۳۲۹
 رجوع بتلگراف ۱۲ نوامبر شما به استنکس بگوئید چرا که تعیین او
 با استخدام دولت ایران با تصریح تولید مخاصمه بین روس و ایران
 خواهد نمود و نظر بمساعده انگلیس و روس ما نمیتوانیم اشتغال

اتباع انگلیس را در شمال ایران تأیید بنمائیم لهذا برای مامیسر نیست که اسباب تسهیل تعیین او را بواسطه قبول استعضای او فراهم بیاوریم بنا بر این تمکین او به اوامر حکومت هندوستان بدون تاخیر اولی است

(نمره ۱۱۹)

تلگراف سر ادوارد کری بمستر اپرن

وزارت خارجه ۱۶ نوامبر مطابق ۲۴ ذیحجه ۱۳۲۹
بدولت روس اظهار کنید که نظر به تلگرافی ۱۵ نوامبر از طهران ما امیدواریم دولت روس قبل از معصم شدن باعزام قشون بطهران نهایت سعی را بنماید که حتی الامکان متوسل بوسایل دیگری غیر از اعزام قشون بشود

(نمره ۱۲۰)

تلگراف سر ادوارد کری به مستر اپرن

وزارت خارجه ۱۶ نوامبر مطابق ۲۴ ذیحجه ۱۳۲۹
بتلگراف دیروز خودتان مراجعه نموده و در موضوع ذیل بامسیو تراٹوف مذاکره بنمائید:—

اگرچه دولت انگلیس کاملاً موافقت دارد که اراده و ترتیب دادن تقاضای شخصی خودش هم باید بمعیت دولت روس باشد ولی از نتیجه عاقبت اقدامات روس خیلی متزال است بعقیده من برای دولت روس ممکن بود که صبر بکند تا قشون او بقزوین رسیده باشند

و آنوقت تقاضاهای خود را روی کاغذ بیاورد و قبل از اینکه اقدامات دیگری بنماید مدت مهلتاً اضافه بنماید هرگاه ما خودمان مرتفع نمودن يك همچو رنجش را در پیش داشتیم محتمل بود در وحله اول یکی از کمزرات را تصرف بنمائیم هیچ جبهتی نمی توانم فرض بکنم که در صورت لزوم چرا دولت روس نباید يك همچو عملی را مجری بدارد و منتظر نتیجه این عمل خود بشود و اگر نتیجه از آن ظاهراً نشد آنوقت شروع بفشارهای سخت تر بنماید

(نمره ۱۲۱)

مکتوب سرادوارد کری به سر بچن

وزارت خارجه ۱۶ نوامبر مطابق ۳۴ ذیحده ۱۳۲۹

آقا - در مذاکره امروز مستشار سنارت کبرای روس بامن مشارالیه رجوع نمود به بیاناتی که من به کنت بن کندرف در خصوص مکتوب مستر شوستر به روزنامه طیمس راجع به مذاکرات سفیر کبیر روس دروین با شاه مخلوع نموده بودم مستشار مزبور بمن اطلاع داد که سفیر روس دروین صراحة اظهار میدارد که او هیچوجه شاه مخلوع را رؤیت نه نموده و مذاکره هم با او بمیان نیاورده

(ای کری)

(نمره ۱۲۲)

مکتوب سرادوارد کری به سر بچن

وزارت خارجه ۱۶ نوامبر مطابق ۲۴ ذیحده ۱۳۲۹

آقا - امروز به‌مستشار سفارت کبرای روس اظهارداشته‌ام که من کاملاً درباب مسئله ایران دخیل هستم

اگر دولت روس رنجشی داشته باشد که رفع آن لازم باشد البته باید تقاضای رسمی خود را برای مرتفع شدن آن پیش‌نهاد بنماید

این بمن مدخلیتی ندارد اگر دولت مزبور تصور میکند که بدون انفصال مستر شوستر نتیجه مطلوبه حاصل نشدنی است منم در انفصال او مخالفت نخواهم داشت من نمیخواهم انفصالی مستر شوستر را پیش‌نهاد بنمایم ولی ذکر آنرا برای این می‌نمایم که میباید در سن بطرزبورغ احساساتی در تصور طرف‌داری من از او بنمایند در حقیقت مشارالیه بواسطه انتخاب اتباع انگلیس با استخدام دولت خیلی برای من تولید زحمت نموده در صورتیکه من جد وافی در تعیین شدن اتباع انگلیس نمودم

بهر صورت نتایج عاقبت اقداماتی که دولت روس خواهد نمود بما مدخلیت تام خواهد داشت دولت روس مصمم بود قشون بقزوین بفرستد و در نظر دارد قدری هم از آنجا بطهران بفرستد از قرار اطلاع واصله از سرچارچ بارکلی مسیو پکلووسکی باو گفته بوده است که اگر قشونی بطهران فرستاده بشود عده آن باید زیاد باشد مثلاً دوهزار نفر معنی این اشغال پایتخت ایران است و این مسلماً سوء اثری بعالم اسلامیت خواهد نمود که خیلی مسئله

مهمی است بنا بر این من پیشنهاد میکنم همین که دولت روس قشون بقزوبین فرستاد باید تامل نموده و دعاوی خود را بدولت ایران پیشنهاد بنماید اگر فشار زیادتری لازم بشود چرا دولت روس نباید بعضی از کرکهارا تصرف بنماید یا حتی دست تصرف بمالیات تبریز بکشد این يك نوع فشاری برای مرتفع نمودن اعمال مستر شوستر می بود اشغال پای تخت مربوط به تهیج احساسات عالم اسلامیت است و ممکن است نتایج نامطربوعی در هند بروز بنماید خصوصاً در صورتیکه تصور بکنند ما هم راضی باین امر بوده ایم (ایگری)

(نمره ۱۲۳)

(شرح مکتوب مسیو دانه)

لندن سفارت کبرای روس ۱۷ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۵ ذیحجه ۱۳۲۹ دولت انگلیس مستحضرنند که دولت ایران بتازکی روش معاندی که مخالف روابط خودشان با دولت روس است اتخاذ نموده است و مسؤلیت این روش بعهدہ مستر مرکان شوستر مستشار مالیه است که از بدو ورود خود بایران اساساً تجاهل نمودن منافع دولت روس را تعقیب نموده

دولت ایران در مقابل مستر شوستر که تاییدات کلی از طرف مجلس و ماتیان جلب نموده مسلوب القدره است
 يك واقعه اسفناکی جدیداً در طهران واقع شده بواسطه قصد دولت

ایران در ضبط اموال متابعین شاه مخلوع محمد علی که یکی از آنها شعاع السلطنه بوده و مدخلیت بمنافع دولت روس داشته مستر شوستر که اجرای این امر محول باو شده بود بطریق نامطلوبی نسبت ببا شروع باین عمل نمود ژاندارمهای در تحت فرمان او نه فقط قهراً قبل از اختتام مذاکره نماینده شوستر و جنرال قونسول روس اموال شاهزاده مزبور را تصرف نمودند و قزاقان ایرانی مستحفظ انجا را بیرون نمودند بلکه تفنگهای خود را بقصد آتش دادن بطرف نمایندههای جنرال قونسولگری قراول رفتند.

دولت ایران برخلاف تمام واقعات خود را محق فرض نمودند و دو طعرا یادداشت بما نوشته تقاضای انفصال جنرال قونسول و صاحب منصبان جنرال قونسولگری را نمودند.

بالحاظ تحمل نشدنی بودن این اعمال هم از نقطه نظر ابهت هم از باب منافع روس دولت امپراطوری بوزیر مختار طهران خود تعلیمات داد که اولاً یادداشتهای مذکور دولت ایران را عودت بدهد و شفاهاً تصریح بنماید که ژاندارمهای خزانه باید متروک شده و قزاقان ایرانی بجای آنها منصوب بشوند تا زمانیکه معلوم بشود تاچه درجه منافع اتباع روس در اموال شعاع السلطنه مدخلیت دارد و ثانیاً تقاضائی بنماید که دولت ایران بتوسط وزیر امور خارجه خودش برای سوء رفتار ژاندارمهای ایرانی ترضیه بخواند برخلاف انتظارات ما این تقاضاهای ملامتانه را دولت ایران

رد نمود. بنا بر این دولت اعلیٰحضرت امپراطوری مجبور شد به مسیو پکلو سکی تعلیمات بدهد که تقاضاهای خود را مکتوباً پیشنهاد نماید باضافه تمکین سریع بانرا هم خواستار شود و اظهار بدارد که اگر قصوری در این باب مرئی بشود روابط با دولت ایران را مقطوع خواهد نمود و دولت روس حق توسل با اقدامات لازمه را تعقیب خواهد نمود.

هنوز جوابی از طرف دولت ایران نرسیده لهذا بوزیر مختار ما تعلیمات داده شده که روابط با دولت مزبور را قطع به نماید در ضمن چون دولت امپراطوری منافع خود را در تزییع یافت بدین لحاظ لازم شمرد فشاری بدولت ایران بیاورد و مسم شد معجلاً دسته قشونی با اسلحه مختلف بقزوين اعزام دارند و اختیار احضار يك عدد كافي قشون بطهران برای خارج نمودن ژاندارم ایرانی (که عیالته خانه و اموال شعاع السلطنه را اشغال داشته اند) بوزیر مختار مزبور داده شده.

این اقدامات که بواسطه پیش آمد وقایع فوق الذکر واجب بود در حقیقت يك عمل سطحی است و بمحض اینکه این واقعه خاتمه به پذیرد و تأمینات از سبک سلوک آتی دولت ایران نسبت بما حاصل بشود قشون ما بروسیه باز گشت خواهد نمود.

خبر تلگرافی در باب جوابی که سر ادوارد کری بسؤال پارلمان در این موضوع داده است باعث شغف قلبی دولت امپراطوری گردیده

ما تصور میکنیم اقداماتی که ما نموده ایم بهیچوجه با اصول و روابط ما با انگلیس در باب اوضاع ایران متباین نیست و مصمم هستیم رشته هم که در آتیه تعقیب بنائیم اساساً با اصول و داد و وفای ما با انگلیس مطابق باشد

(نمره ۱۲۴)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واسله در ۱۷ نوامبر)
طهران ۱۷ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۵ ذیحده ۱۳۲۹
نماینده دولت انگلیس در کرمانشاه از قرار ذیل تلگراف نموده
اوضاع جالب اهمیت اغتشاش عظیم محتمل تمام وسایل مخاربه با
داخله مقطوع

(نمره ۱۲۵)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واسله در ۱۷ نوامبر)
طهران ۱۷ نوامبر مطابق ۲۵ ذیحده ۱۳۲۹
امروز بوزیر مختار روس دستور العمل رسیده که روابط با کابینه را
قطع نماید مسیو پکلووسکی بمن اطلاع داده که دولت متبوعه
خودش اداره نظامی قفقاز دستور العمل داده اند فوراً يك عده
قشونی بقزوین اعزام دارند تعداد این قشون بالاخره به ۴۰۰۰
خواهد رسید هنوز کابینه تشکیل نشده

(نمره ۱۲۶)

تلگراف مستر اپرن به سر ادوارد کری (واسله در ۱۷ نوامبر)

سن پترزبورگ ۱۷ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۵ ذی‌قعدة ۱۳۲۹ رجوع به تلگراف ۱۵ نوامبر خودم مکتوبی از وزیر امور خارجه موقتی بمن رسیده مبنی بر اینکه بعد از تفکرات عمیقه رای او بر این تعلق گرفته که دولت روس بیش از این برای جواب از طرف دولت ایران نمی‌تواند تحمل بنماید بواسطه تامل این مدت آنها بحد کشفیات تحایلات باصلاح را ظاهر داشته اند آنها باید افکار عامه روس را هم که نسبت بایران خیلی مهیج است منظور داشته باشند

لهذا تعلیمات برای اعزام سریع قشون بقزوین داده شده است تا ورود قشون بانجا چند روز دیگر خواهد گذشت که باز مدت مهلتی برای دولت ایران خواهد بود که درباب لزوم تمکین بتقاضاهای روس تعمق بنمایند

(نمره ۱۲۷)

تلگراف سر ادوارد کری به سر بچین

وزارت خارجه ۱۷ نوامبر مطابق ۲۵ ذی‌قعدة ۱۳۲۹

ما هیچ میل ملاحظت یا شوسه‌ترا نداریم و اگر چه من این تصور را نمی‌نمایم ولی امکان دارد که دولت روس در فرض میل ما نسبت باو اشتباه رفته باشد لهذا شما کاملاً برای مسیو تراتوف تصریح بنمایید که هر تقاضائی از طرف دولت روس برای انفصال شوسه‌تر بشود دولت انگلیس هیچ مخالفتی با آن نخواهد داشت

(نمره ۱۲۸)

تاکراف سرادوارد کری بسر یچان

وزارت خارجه ۱۷ نوامبر مطابق ۲۵ ذیقعدہ ۱۳۲۹

رجوع بتلکراف ۱۴ نوامبر شما - من کان میکنم در این موقع باید تصریح بشود که از طرف دولت روس به ما تأمینات داده میشود می شود که قشون تجهیزه بقزوین در تحت همان شرایط سابقه بانجا میروند

(نمره ۱۲۹)

(یادداشت کنت بن کندرف)

لندن سفارت کبرای روس ۱۸ نوامبر مطابق ۲۶ ذیقعدہ ۱۳۲۹

در ۱۱ نوامبر هذه السنه وزیر مختار دولت روس در طهران یادداشتی بدولت ایران پیش نهاد نمود مبنی به تقاضای ترضیه برای سبک رفتار نظامیان ایران نسبت بصاحب منصبان جنرال قونسولگری در طهران و عمل شنیع آنها در واقعه ضبط اموال شاهزاده شعاع السلطنه در آنجا که شرح مبسوط آن در اخبار رسمی طبع و توزیع شده یادداشت مزبور از طرف دولت ایران بلا جواب مانده که خود علامت امتناع از تمکین به تقاضاهای ماست بنا بر این دولت امپراطوری بوزیر مختار روس امر نمود که روابط با کابینه طهران را قطع نماید و اقدام در فرستادن یک عده قشونی بایران نموده که در قزوین بعزم طهران متوقف خواهند شد

اقدامات فوق الذکر بکلی اعمال سطحی است و بمحض خاتمه پذیرفتن واقعه مابیه انزاع و تجدید استقرار روابط با ایران قشون مزبور بدون دفع وقت مراجعت خواهند نمود

(نمره ۱۳۰)

تکراف سرچارچ بازگلی به سرانوارد کری (واسله در ۱۸ نوامبر) طهران ۱۸ نوامبر مطابق ۲۶ ذیحده ۱۳۲۹ رئیس کابینه وزیر امور خارجه سابق (که هنوز بامورات وزارتی خود دخالت مینماید) من را ملاقات نموده و از اظهارات او همچو استنباط نموده ام که جواب مطبوعی محتمل است بیادداشت دولت روس داده بشود بقول او کابینه ایران هیچ چاره بجز تمکین (بفرس ماژور) به قوه قهریه ندارد

رئیس کابینه مزبور از وزیر امور خارجه سابق پیغامی برای من آورده بود مبنی بر اینکه بحران کابینه (که او بمن اطمینان دادبچین زودی مرتفع خواهد شد) بکلی مـسـئـول تعلق دولت ایران در جواب یادداشت روس تا حال است

بمحض اینکه کابینه جدیدی تشکیل بشود معجلا درصدد جواب یادداشت روس برخوانند آمد

اگر این جواب باعث استرضای روس نباشد اقداماتیرا که در نظر دارد بموقع اجرا خواهد گذاشت ولی اگر جواب مطبوعی داده بشود دیگر علنی برای آن نوع عملیات روس باقی نخواهد ماند

لهذا وزیر امور خارجه ممنون خواهد شد که من از دولت انگلیس از جانب دولت ایران درخواست بنمایم که با دولت روس در باب تعویق اقدامات منظوره خودشان (که هیچ شرطی در این موضوع در یادداشت روس نشده) مذاکره نمایند

روابط پلتيکی بين مسيو پکلووسکی و وزیر امور خارجه امروز عصر مقطوع شد

(نمره ۱۳۱)

تلگراف سرپاچنن به سرادوارد کري (واصله در ۱۸ نوامبر)
 سن پترزبورغ ۱۸ نوامبر مطابق ۲۶ ذیحجه ۱۳۲۹
 (تلگراف ۱۸ نوامبر حاوی شرح مختصر مکتوب ذیل مورخه ۲۹ نوامبر بوده)
 در ۱۸ شهر حال وزیر امور خارجه موقتی را ملاقات نموده و بر طبق تعلیمات مندرجه در تلگراف ۱۶ شهر حال شما خیلی با تشدد از سو نتیجه اشغال دولت روس طهران را با آن جناب مذاکره نمودم
 بجناب معظمله تاکید نمودم که قبل از بکار بردن تمام وسایل فشار بدولت ایران از قبیل تصرف کمرکات و گذشتن مدت کافی از تصرف قزوین تا اثرات خود را بخشد ابدأ اقدام به پیشرفتن قشون از قزوین ننمایند
 من نیز خاطر آن جناب را متذکر نمودم که چه قدر شما برای ثابت ماندن معاهده انگلیس و روس همیشه سعی در تایید خواهشات روس نموده اید و چگونه کراراً شما تهیجات در پارلمان را نسبت باعمال آن دولت دفع نموده اید

و از تهاجم افکار عامه انگلیس (که باید توجه بان داشته باشد) بحد اقدامات دولت روس برای آن جناب شرح داده ر مصرح نمودم که بواسطه ذهنی شدن بانگلیسان که قزاقان ایرانی جد واقعی در ممانعت از تصرف اموال یکی از پیشوایان مرتجعین نموده بودند از برای شما تصرف پایتخت بقوه قهریه سهل نخواهد بود

در جواب مسیونراتوف بن اطمینان کامل داد که اساس روابط انگلیس و روس مستقر خواهد بود و دولت روس اقدامیکه باعث سکت بدولت ایران باشد نخواهد نمود او تصور وارد نمودن فشار بواسطه تصرف ممرکات را غیر مکفی دانسته و رد نمود و از مهلت دادن بدولت ایران بعد از ورود قشون بقزوین هم امتناع نمود این امتناع خود را مبنی بر این نمود که وزیر مختار روس در طهران روابط پلتیکی بادولت ایرانرا قطع نموده و دیگر مذاکره دولت روس با آن دولت خانی از وارد شدن سکت کلی به اہمیت روس نخواهد بود او پیش نهاد من را هم که در باب اخطار اخیر او بتوسط شارژ دافر ایران مقیم اینجا بدولت ایران باو نمودم رد نمود ولی پیشنهاد شخصی دیگر من را که در باب اخطار سرجارج بارکلی بدولت ایران باو نمودم که باین مضمون است قبول نمود که اگر موجبات استرضای خاطر دولت روس بعمل نیاید نه فقط طهران را اشغال خواهد نمود بلکه بر تهاضاهای دولت روس در ضمن پیشرفت در مملکت ایران افزوده خواهد شد

در رجوع بواقعه ضبط اموال شعاع السلطنه مسیو نراتوف اظهار داشت که دولت روس بهیچوجه مخالفی در حق تصرف دولت ایران در اموال اشخاصیکه در شورش اخیر شرکت نموده بودند نداشته آنها کلیتاً در این مقدمه اساساً راضی شده بودند ولی در این موضوع بخصوص دولت ایران در مذبوق نمودن جنرال قونسولگری روس از اینکه در صدد ضبط اموال شعاع السلطنه هستند قصور نموده بود باین واسطه هنگام فرستادن ژاندارمه برای تصرف آن اموال یارۀ آلات و اشیاء متعلقه بزارعین روس که آن ملک را اجاره نموده بودند مفقود الاثر شده بود

بالاختصار این واقعه یکی از رشته اقدامات مخالفانه استکه مستر شوستر احداث نموده و اثرات مجموعه این اعمال بود که دولت روس را مجبور باقدام نمود من بان جناب اظهار نمودم که اگر بواسطۀ اشغال قشون روس طهرانرا اوضاع حاضره تغییر بنماید آنوقت یک چیز است که دولت انگلیس هرگز با آن موافقت نخواهد نمود و آن رجعت شاه مخلوع است آن جناب جوابداد که اقدامات دولت روس بکلی سطحی است فقط مقصود آن دولت مرتفع نمودن رنجش خودش است و در جواب سؤال من که دولت ایران چه باید بکند که استرضای آن دولت فراهم شده و قشون خود را بازگشت دهد مسیو نراتوف اظهار داشت که اگر انفصال مستر شوستر بدولت روس اعلان بشود قشون خود را عودت خواهد داد و بواسطۀ اخراج او

حتی از تقاضای منصوب نمودن قزاق ایرانی برای ژاندارم خزانه در منزل شماع السلطنه هم صرف نظر خواهند نمود
(امضا جرج یچان)

(نمره ۱۳۲)

تلگراف سرچارچ بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۱۹ نوامبر)
طهران ۱۹ نوامبر مطابق ۲۷ ذیحده ۱۳۲۹

رجوع بتلگراف ۷ اکتبر من - بموجب اخبار واصله قشون دولتی مجدداً سالار الدوله را در حوالی بروجرود مغلوب نموده اند

مکتوب سرچارچ بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۰ نوامبر)
طهران ۲۷ اکتبر مطابق ۴ ذیحده ۱۳۲۹

آقا ... با کمال افتخار خاطر شمارا مستحضر میدارم که
بوصول تلگراف شما که عقیده من را درباب پیش نهاد دولت روس که مازور استوکس ممکن است برای تاسیس ژاندارمری در اصفهان یا حوالی آن با استخدام پذیرفته شود استفسار نموده بودید من از مستر شوستر استمزاج نمودم که عقیده او چیست الحال سواد مکتوب جوابیه او را که شرح آنرا در ۵ اکتبر بشما مخبره نموده ام لفاً ارسال میدارم

من همکار روس خودم را از جواب مستر شوستر مستحضر نمودم و در ۱۵ شهر حال بموجب دستور العمل دولت متبوعه خودش او بمستر شوستر اطلاع داد که چون متاسفانه استخدام مازور استکس

در جنوب غیر ممکن فرض شده دولت روس بضدیت خودش در باب استخدام او برای تاسیس ژاندارمری خزانه باقی خواهد بود سابقاً منتر شوستر تهدید نموده بود که در باب ممانعت او از تعیین ماژور استوکس شرحی بزند دولتین طبع و نشر نمایند لهذا بمحض وصول مراسله مسیو، پکوسکی در ۱۵ شهر حال بدون دفع وقت شرح مختصری بوقایع نکار روتر نوشت که از قرار معلوم عیناً در جراید لندن مندرج گردیده بعد از آنهم چنانچه مسموع شده شرح مفصل تهمت آمیز دیگری مکتوباً بتوسط پست نوشته که محتمل است در این چند روزه در جراید لندن مرئی گردد

ضمناً ماژور استکس در طهران متوقف است اگرچه من بطریق دوستانه در حرکت او تاکید نموده ام ولی امتداد توقف او در اینجا ممکن است تولید نامالایمات بسیار نماید چون با منتر شوستر هم منزل است و در اینکه او مشغول تقویت مشارالیه در تاسیس ژاندارمری خزانه است نمیتوان تردید داشت چنانچه قبلاً هم راپورت داده ام هر آن احتمال این می رود که دولت روس از شما تقای احضار ماژور منبور را بنماید

(جارج بارکلی)

(سواد مکتوب منتر شوستر به سر جارج بارکلی)

طهران ۱۵ اکتبر

دوست مکرم سر جارج - راجع بمکتوب سوم شما که من

در صدد تحریر جواب آن بودم احوال عرض می نمایم که پیش نهاد
منصوب نمودن استکس در اصفهان مسلماً خارج از موضوع است هم
اساساً و هم عملاً

من امیدوارم يك وقتی وزارت خارجه انگلیس و روس
باور بنمایند که وقتی که من کفتم استکس را در طهران لازم دارم
بامن در تاسیس ژاندارمه خزانه بواسطه معلومات اختصاصی که
دارد معیت بنماید من همانرا میخواهم و بس بدون خیالات مکنونی
بدون اعزام قشون بدون تحریکات بدون هر چیز مکر آنچه
من گفته ام

موقع طوری شده که اعتماد نمودن بیات میدان آشکار مودتانه
یا يك قصد ساده غیر ممکن می نماید ولی اینهم هست که نه در مکتوب
من و نه در مبنای اظهارات من همچو ذکر محالی شده باشد که او را
در اصفهان یا جای دیگر سرگردان بنخواهم بنمایم بقصد اینکه او مرا
در اینجا تایید و تعلیم بنماید

سرجارچ عزیز من وقت آن نیست که دولت معظم در همچو
مسئله مهمل شده و آنرا باز نیجه خود قرار بدهند صراحة اظهار
بدارند که آیا اینها قصد دارند که در مخالفت با استخدام استکس به
شرایطیکه من ذکر نموده ام مداومت بنمایند یا خیر ؟

(مورکان شوستر خزانه دار کل ایران)

(نمره ۱۳۴)

مکتوب سر جارج بارکلی به سرانوارد کری (واسله در ۲۰ نوامبر)
طهران ۲۷ اکتبر مطابق ۴ ذیحده ۱۳۲۹

آقا - با کمال افتخار خاطر شما را مستحضر میدارم که
دولت ایران بتازگی حکمی صادر نموده‌اند که اموال شعاع السلطنه
و سالار الدوله یانگی ضبط شود

برای اجرای حکم مزبور در ۹ شهر حال مستر شوستر
خزانه‌دار کل بهر یک از شش نقطه ملکی آنها در طهران و حوالی
بموجب حکم صادره ۵ نفر از ژاندارمه خود فرستاد به ژاندارمه‌ها
تعلیمات داده شده بود که اموال را تصرف نمایند و مواظبت مخصوص
در حفظ کنترات و قراردادهای اتباع خارجه در موضوع املاک
مزبوره (در صورت وجود داشتن کنتراتی) چنانچه دولت ایران
تعهد نموده نمایند

یکی از مامانک شعاع السلطنه در حوالی جزال قونسولگری روس
در شهر واقع است که در آنجا ژاندارمه‌ها چند نفر قزاق ایرانی را
متصرف محل مزبور یافتند

ظاهراً اینها را سفارت کبریای عثمانی در آنجا کاشته بوده
(اگرچه این کاملاً واضح نیست) چون سفارت کبریای عثمانی دعوی
اینرا دارد که شعاع السلطنه تبعه اوست قزاقان ایرانی ممانعت
از دخول ژاندارم نمودند ولی بالاخره آنها داخل شده و مشغول

برداشتن ثبت اموال محتویه در آنجا شدند فوراً دو نفر از صاحب منصبان جنرال قونسولگری روس که مسیو یخدیانوف جنرال قونسول روس آنها را فرستاده بود وارد شده و به ژاندارمه‌ها گفتند شما هیچ حق مداخله در این اموال را ندارید ژاندارمه‌ها ماموریت خود را تصریح نمودند ولی صاحب منصبان مزبور شروع به تحویف آنها نمودند و چون ژاندارمه‌ها اجازه مجادله نداشتند از عمارت بیرون رفتند و قزاقان روسی تا یک اندازه آنها را تعاقب نمودند

مستر شوستر فوراً مکتوبی بوزیر مختار روس که در زرکنده بود نوشته و از این عمل جنرال قونسول روس در این موضوع شکایت نمود و بهم چنین از سوء رفتار مامورین دیگری که قونسول برای تصرف سایر املاک شعاع الساعفته فرستاده بود اظهار تشکی نمود روز بعد که ۱۰ اکتبر بود مستر شوستر مستر کیرن معاون خود را و ۵ نفر صاحب منصب و ۵۰ نفر ژاندارم خزانه و ۳ نفر صاحب منصب و ۵۰ نفر ژاندارم سواره در تحت فرماندهی مستر مرل فرستاده و تعلیمات اکیده بانها داده بود که اموال در شهر را در صورت امکان با صلح و مسالمت تصرف نمایند اگر تشددی در مقابل آنها شد صبر بکنند تا از طرف مخالفین اول کاوله بانها شلیک بشود ولی بهر صورت مامور انجام این خدمت و تصرف باغ و خانه بودند

همینکه این استعداد بدرب عمارت رسید مستر کیرن و مستر مرل

قونسولگری روس رفته و مسیو پختیانوف جنرال قونسول روس
 آنها را پذیرفت آنها حکم ضبط اموال را برای او قرائت نموده
 و تعاباتی که در این باب بانها شده بود توضیح نمودند و پس از اطمینان
 دادن باو که حقوق اتباع خارجه را محفوظ خواهند داشت از او خواهش
 تخلیه آن مکان را نمودند از قراریکه مستر مرل روایت میکند
 مسیو پختیانوف امتناع نمود ولی آنچه بر من مکشوف شده سفیر کبیر
 عثمانی برای حضور قزاق ایرانی در آنجا مسؤل بوده نه مسیو پختیانوف
 مستر مرل بطرف در مکان مزبور حرکت نموده ولی نش
 نفر قزاق ایرانی مستحفظ آنجا او را از ورود مانع شدند

مستر مرل از در دیگری داخل شده و تاین های او قزاقها را خلع
 سلاح نمودند و ژاندارمها با سکونت آنها را متصرف شدند
 قزاقان سعی نمودند که از بریکاد خودشان عده به تقویت بیاورند ولی
 پرنس وادبولسکی فرمانده روسی آنها امتناع نموده و قبول این معنی را
 منوط بحکم وزیر جنگ یا وزیر مختار روس نمود

(نمره ۱۳۵)

مکتوب سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واحد در ۲۰ نوامبر)
 طهران ۲۸ اکتبر مطابق ۵ ذیحجه ۱۳۲۹

آقا - بعد از شرح معروضه در چهارم شهر حال راجع بشورش
 تاحال خبر قطعی صحیحی بدست نیامده

در باب محل اقامت شاه مخلوع افواه بسیار شنیده می شود یکدفعه

دولت ایران خبر محرمانه داشت که او در عشق آباد خاک روس است و در منزل حاکم آنجا متوقف است. بعد معلوم شد همان طور که جنرال قونسول مشهد ما در بنب رفتن شاه مخلوع به تاشقند بی اصل بود این روایت هم صحیحی ندارد. من گمان نمیکنم که اصلاً بعد از فرار او به کیش تپه هیچ از استرآباد خارج شده باشد.

بهر حال او حالا در آنجا است و از قرار اطلاعات واصله بعضی از همراهان او بهمین تازه کی یکدسته از قشون دولتی را در بندرجز مغلوب نموده اند. سالار الدوله بعد از مغلوب و متفرق شدن همراهایش در ۲۷ شهر ماضی بحوالی همدان فرار نمود و از آنجا بعد از نزدیک شدن قشون دولتی بیرون فرار نموده ایلدیتها که قشون او مرکب از آنها بود با ماکن خودشان متفرق شدند.

عضد الساطان برادر دیگر محمد علی که سالار الدوله حکومت کرمانشاهان را باو تفویض نموده بود پس از استماع شکست برادرش به شهیندری عثمانی در آنجا پناهنده شد و از قرار معلوم پس از آن عازم کربلا شده و بیرم و دسته نرمانه خودش بطهران مراجعت نموده اند.

بختیاریهائیکه باو بودند و قسمت عمده قشون فاتح مرکب از آنها بود حالیه در همدان و حوالی آن هستند بقصد باز ماندگان شورشیان یا چنانچه مخالفین آنها معتقدند برای چپاول محلهای غارت نشده.

مذاکره است که بیرم را بمقابله شجاع الدوله به تبریز میخوانند بفرستند. شجاع الدوله هنوز شهر مزبور را تحویل می نماید.

اگرچه دیگر خبر مجادله او نرسیده ولی تبریز تقریباً بکلی محاصره است و بیك وضع بدی است که مقرون به اهمیت کلی است و نرخ ارزاق از قراریکه اطلاع رسیده مطابق قیمت ایام قحطی است
(جارج بارکلی)

(نمره ۱۳۶)

مکتوب سر جارج بارکلی به سرادوارد کرمی (واصله در ۲۰ نوامبر)
طهران ۳۱ اکتبر مطابق ۸ ذیحده ۱۳۲۹

رجوع بمکتوب دوم اکتبر من درباب وضع نامنی طرق جنوب در تلگرافات اخیره خودم در خصوص ازدیاد استعداد قونسولگریها و وضع ناهنجاریکه سد معابر مابین خلیج فارس و مراکز داخلی ایرانرا نموده محترماً خاطر عالی را مستحضر داشته‌ام

بجز سرقتهای عمده مال التجاره انگلیس که در تلگرافات ۱۴ و ۲۲ اکتبر خودم را بورت داده‌ام باز هم خبرهای متواتر از قونسولگریهای انگلیس میرسد که یا قوافل را معطل نموده اند یا آنها را مجبور کرده اند که از خطوط منحرفه به کرایه‌های بسیار گران و مصارف بی‌شمار برای علوفه و مستحفظ حمل مال التجاره بنمایند و از طرف دیگر غلامهای تلگراف را دائماً سرقت نموده و زده‌اند و آلات تلگرافی را سرقت نموده یا معدوم کرده‌اند قراء در تمام خطوط را اول یک طایفه غارت کردند بعد دسته دیگر غارت کرده تا بالاخره برای سکنه آنجاها هیچ چیز باقی نگذاشته اند که وسیله معیشت آنها باشد و بدین لحاظ آنها هم

مجبور بغارت مال التجاره یا مسافرین شده اند که رفع مایحتاج زندگانی خود را بنمایند

حالا که دولت انگلیس احساسات خودشانرا برای شدت اغذایش بواسطه ازدیاد استعداد قونسولگریها بنصه ظهور رسانیده اند امید ضعیفی می توان داشت که يك اثر سیاسی موقتی اقلا در غارت گرانی که کم و بیش در تحت سر کرده هستند از قبیل قشقائی کهکلوئی و بختیاری بنماید و بی نظمی طرق رو بانحطاط بگذارد و در ضمن باید منتظر نتیجه نقشه دولت ایران درباب قره سورانی طرق که ما بیطرفی قشون خودمان را در آن باب بانها اعلان نموده ایم بود قونسول انگلیس از کرمان اظهار می نماید خوف آن مبرود که اقدامات موثره درجاده بوشهر و اصفهان سارقین را دلالت بنماید که فعالیت خود را درجاده کرمان و بندر عباس بروز بدهند
(جارج بارکلی)

(نمره ۱۳۷)

مکتوب سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۰ نوامبر)
طهران ۳۱ اکتبر مطابق ۸ ذیحجه ۱۳۲۹
آقا ... بانکال افتخار صورت عدم قشون دولت روس را که
حالیه در ایران هستند لفا ارسال میدارم
این صورت را بواسطه حسن و داد همکار روس خودم از او
تحصیل نموده ام
(جارج بارکلی)